

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.
Concurs, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 286.

Nr. 3069/1917.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul *Aradului* și de paroh la parohia centrală din *Arad*, se publică concurs cu termen de 30 zile, computate dela prima zi, ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” cu emolumentele:

1. Dela parohia centrală Arad.

a) sesiunea apartinătoare parohiei protopresbiterale:

- b) birul parohial;
- c) dotațiunea dela oraș;
- d) stolele legale;
- e) întregirea dela stat conform legilor în vigoare.

2. Din protopresbiterat:

a) Retribuțiunea dela dieceză pentru inspectiunea școlară și ședulele dela cununii în suma stabilită de sinodul eparhial;

b) birul protopopesc dela preoții din tract și anume câte 10 cor. dela fiecare preot (paroh, administrator și capelan);

c) diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoților conform concluzului sinodal;

d) spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodului eparhial Nr. 62 din 1914.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suportă protopresbiterul alegând.

Aspiranții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să subștearnă subscrisului Consistor recursurile lor instruite cu documentele de calificare, prescrisă în §-ul 53 din Statutul-Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească, că au calificarea recerută a reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de maturitate și să dovedească cu atestat, că au împlinit cel puțin cinci ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin multămitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consistoriului gr.-or. român, ținută la 16/29 August 1917.

Consistoriul gr.-or. român din Arad.

—□—

2—3

Indrumări culturale.

Inscrierile la liceul de stat din Arad au adus o surprindere. Aglomerarea fiilor de țărani. Nici când n'au fost înscriși la liceul din Arad atâta fii de țărani. Dintr'o comună germană a adus un șvab patru băeți la înscriere. Un ziarist și-a luat osteneala de a mers la dânsul acasă să-l întrebe, că ce la îndemnat la aducerea copiilor la liceu.

— Nu sunt toți ai mei fu răspunsul omului. Doi îmi sunt fii de suflet, rămași orfani de un consătean căzut pe câmpul de luptă. Vreau să fac din ei oameni cum să cade. M-am convins, că cultura e puterea vieții. Țăranul încă numai prin cultură poate face față exigențelor vieții de mâne. Pentru aceasta i-am dat la școală mai înaltă. După terminarea liceului vor veni acasă să se facă plugari. Sper că vor fi mai buni plugari decât noi cei de până acum.

Afluența de țărani la liceu o dau mai ales țărani maghiari și germani. Acesta e noul afacerii. Țăranul maghiar până acum nu și-a prea dat fiul la școli mai înalte. El era atât de bine situat materialicește încât trăia domnește fără a fi domn de carte. Fiul pusteii orgolios, privia din înălțime la intelectualul gârbovit la masa verde. Un felu de neam de nemis despre care Petőfi zice:

Én enni inni jól tudok
Én magyar nemes vagyok.

Acest nemis fiu al pusteii a început să cugete și cugetul la mișcat spre cultivarea fiilor săi. De aici se va forma adevărata clasă intelectuală maghiară și printrânsa adevărata cultură maghiară. Un felu de restitutio in integrum de sub tutela culturai importată de elemente străine. În aceasta cultură se va manifesta adevăratul suflet al poporului maghiar.

Șvabul încă nu-și prea dădea până acum băiatul la școli superioare, tot pentru că situația materială îi oferia trai bun; dar pe lângă aceasta și din motivul, că fiul intelectualizat era perdut pentru el, se contopia în clasa intelectuală maghiară și ori cât de bun patriot era el tot nu-i convenia să nu se poată înțelege cu nepoții săi. Și aceștia au venit la convingerea,

că la stare bună să recere și cultură, căci fără cultură bogatul să înecă în bine. Motivele politice încă au dispărut; alianța politică cu Germania a produs și alianța sufletelor maghiarogermane.

Vedem dar cum să desvălesc din războiul contururile Ungariei nouă, pusă pe baze culturale. E evoluția firească a procesului de civilizație, o reală temelie a unui viitor cultural.

Iar noi?

După-ce s'au deschis barierele culturale și pentru noi, iobagul de odinioară a alergat la lumina culturii ce i-sa aprins în școlile deschise și pentru el, ca prin cultură, fii să-i ajungă la mai bună soartă decum a fost a lui. Și după 1848 s'au umplut școlile medii de fii de țărani, ținuți cu traista de acasă. N'au putut-o duce însă departe, cea mai mare parte se opria la preparandii și teologii, căci din multe pricini de sărăcie și de greutate în studiu nu o puteau duce mai departe, iar cei duși la universitate nu-și aflau loc de funcții. Așa se explică apoi mulțimea advocaților la noi, căci advocatura era liberă pentru toți cei pregătiți pentru ia.

Intre acestea s'au sporit fundațiile culturale, cu un cuvânt tendența culturală a poporului a fost spriginită și de mijloace bănești, dar intelectualii nu-și aflau plasare în societate, așa sa produs proletariatul nostru intelectual, care tot în măsură mai mare a fost împins peste graniță în regatul vecin.

În părțile ungurene și bănățene relațiile economice au creat o bună stare a poporului. Pentru aceștia cariera preotească și învățătoarească lipită de sărăcie nu era ademenitoare, proletariatul intelectual înspăimântător, iar trecerea peste munți, cu cari el nu avea contact, trecea drept emigrare, o mică Americă, vorba aceea:

Fie pânea cât de rea

Tot mai bine'n țara mea.

Ardelenii însă mai rău situați au dat înainte la școli, căci pentru ei era mai agreată cariera preotească și învățătoarească ori cât de săracă iar regatul vecin, în contact direct cu Ardealul, pentru ei nu era America. Așa ne explicăm, că Ardealul mai sărac dă mai mulți intelectuali decât câmpia noastră și bănatul mănăs.

În lumina acestor stări economice și politice vedem și afluența mai mare la industrie și comerț în Ardeal decât prin Ungaria și Bănat.

Un profesor din Sibiiu, carele a stat în Arad, a făcut excursii de studiu pe satele noastre. Într'o comună mare bănățeană îl duce preotul în casa unui țăran. Bogăție mare în casă și o fetișcană.

— Ți-am adus pețitor, bade N. zice preotul.

— Mulțumesc părinte, dar nu-mi mărit fata după domn. Să aducă numai Dumnezeu acasă din război pe Gheorghită, uite colea e casa lui, apoi facem ospățul.

Când am întrebat pe profesor, că cu ce impresii merge din Arad, mi-a răspuns: cu rea, și mi-a spus întâmplarea lui cu bocătanul din S.

„Cum, zise indignat profesorul, la noi în Ardeal, țăranul își hrănește din gură băiatul la școală ca pasărea puiții ei, și așa și-l crește, la școală, iar Croezușii aceștia disprețuesc învățătura, nu crează familii tari intelectuale, cari să aibă o viață mai frumoasă intelectuală și printrânsa să se întărească neamul? E o lume absolut materializată, n'are alt ideal decât averea.“

I-am dat explicația de sus, dar va fi și lipsa de îndemnuri stăruitoare. Pentru că ne-a lipsit o politică conștientă culturală. Toată misiunea culturală a autonomiei noastre bisericești s'a înglodat în administrarea esibitelor. Iar în afară de biserică s'au dat îndrumări din două suflete, dintre cari cel românesc a rămas o palidă suflare. Așa a rămas școala românească o cenușotcă a culturii cu două suflete, cari nu s'au putut întruni în unitatea unei gândiri. Firește la noi s'au simțit mai mult influința celor două culturi. Țăranul a văzut mai mulți fii rătăciți după chipul celui din biblie, ori și mai mult; cari au prăpădit nu numai moștenirea lor ci averea întregă familială. Aceasta a văzut'o colegul nostru din Sibiiu.

Să nu credeți însă, că în sufletul poporului nostru n'a produs războiul schimbării.

Un țăran de al nostru din generația mai tineră, om în stare bună materială și știutor de carte, aproape intelectualizat, scrie soției sale încă în anul trecut depe câmpul de luptă să dea băiatul la liceu. Mama să îndoește să se despartă de băiat, dar porunca e poruncă cătănească și băiatul fu înscris la liceul din Arad. A căzut însă la sfârșitul anului școlar. Dar tata nu slăbește: „să meargă mai departe ca repetent că numai acum în război am văzut eu ce deosebire este între plugar și între om învățat. Să nu mai ajungă și băiatul meu soartea mea, ca om cu avere să fiu slugă chinuită și aruncată ca banul rău“, motivă

omul venit acasă în concediu, să-și vadă de familie.

M'am luat în vorbă cu altul. Tată a patru copii, unul de școală, isteț din cale afară. Și-ar da și el băiatul la școală dar nu știe ce să facă. I-am spus, că ce e pentru băiatul lui școala. M'a înțeles. Băiatul e înscris acum în liceu.

Va se zică războiul a trezit și la noi interes de școală. Și tendența aceasta culturală cred eu, este generală. Și cu cât se va răspândi mai mult spiritul de democratizare, cu atât va crește și aceasta tendență și va duce la o cultură generală. Aceste tendințe trezite însă au lipsă de îndrumare.

Preoțimea și învățătorimea noastră să dea această îndrumare, căci și pentru poporul nostru stă teza, că numai prin cultură va putea face față exigențelor vieții de mâne. Viitorul e al capitalului intelectual.

Din corespondența lui Șaguna cu Patrichie Popescu.

În vasta corespondență a lui Șaguna se păstrează scrisori dela toți contemporanii mai de seamă, începând cu miniștrii din Budapesta și Viena până la preoții, episcopii și administratorii episcopiești din diferite părți. Între aceștia din urmă eră și Patrichie Popescu, administratorul episcopiei Vârșetului și mai târziu conducător, pentru scurt timp, al episcopiei aradane. Bun naționalist și om al progresului, Patrichie Popescu se bucură de simpatia marelui Șaguna, care ar fi fost mai bucuros să-l vadă pe el episcop la Arad, decât pe Procopie Ivacicovici. Însă tocmai sentimentele lui românești l-au împiedecat de a urcă treapta vlădiciei și i-au făcut calea întoarsă spre vieța mănăstirească, din care se ridicase și în care avea să-și încheie traiul pământesc.

Dar și în timpul scurt, cât a stat ca administrator în fruntea episcopiei Aradului, a dat dovezi frumoase despre interesul său pentru toate cauzele românești și despre silința de a promova cultura clerului, înălțând prin aceasta și prestigiul bisericii noastre. Din acest punct de vedere e foarte instructivă circulara lui din 14 Octombrie 1852, prin care aduce la cunoștința tuturor, că în seminarul clerical din Arad se vor primi numai astfel de tineri, cari „*clasele cele 8 ale gimnasului*, după noua sistemă școlară întocmite, *le-au săvârșit cu sprijin recomandabil*; din contră acei *diaconi și preoți*, cari dela anul 1847 încoaci, fără a fi săvârșit după rânduiială cele 3 cursuri clericale, s'au promovit la diaconie ori preoție, măcar de ar fi și depus privat examen, *sunt îndatorați a veni la școala clericală și aci neascultatele învățături după rândul său a le învăța*“*).

Din corespondența acestui arhmandrit luminat cu Șaguna publicăm în cele următoare două fragmente cu scop de a îndemna și pe alții să cerceteze în arhiva consistorului din Arad și să scoată la iveală și alte documente privitoare la activitatea lui Patrichie Popescu și la relațiile lui cu Andreiu Șaguna.

* Cf. „Foaia pentru minte, inimă și literatură“ anul 1852 p. 167.

Patrichie Popescu către Șaguna.

Înalt Preasfințite Domnule Episcoape,
Domnule mie Preaîndurate!

În ceasul acesta cetii din *Gazeta de Transilvania* Nr. 99 a. c. cumcă „în 16 Decembrie v. se va ține o adunare de preoți români la Sibiiu; în 19 alta la Blaj“ — Și în ceasul acesta și luaiu pana în mână să te înștiințez pe Măria Ta, că foarte rău îmi pare, și prea rău le va părea mai la mulți din pășile aceste, că nu s'au făcut ținerea aceii adunări mai naine cunoscută. Doamne Dumnezeu! oare până când va cântă ursita tot așa nației române, ca fiii ei să nu știe unii de alții, să nu se înțeleagă între sine, ce vreau să înceapă, ce fac și ce să facă, ca să devină cândva la aceea, — barem cei din Monarhia Austriacă — ca și ei toți împreună scotiți, de o nație de sine singură stătătoare să fie cunoscuți în Europa, și să aibă asigurată naționalitatea și limba lor. De cândva, eu aș scoti, că acum este momentul cel mai potrivit, în care Românii din toate unghiurile Monarhiei Austriace, ca supuși credincioși precum sunt, și precum cu fapta adeverează că sunt Augustei căși Domnitoare, într'un gând și într'o înțelegere ar trebui să lucre pentru folosul tuturor de comun, și să ceară dela prea bunul lor nou Monarh asigurarea stării lor politice și religioase. a naționalității și a limbii; la aceasta însă după a mea părere, nu vor putea ajunge, până nu vor avea mai Marele lor, ca capul nației, sub nume de *Ducă* — sau dupăcum se va învoi nația să-l numească — în cele politicești și Metropolitanul lor în cele religioase, apoi toți diregătorii de sub amândouă căpeteniile numai din sângele lor. Eu mă simt, că sunt prea neînsemnat într'u adevăr de a putea ajuta ceva întru dobândirea acestor de mai de sus, dar nimica nu mă îndoiesc, că nu sunt bărbați prea luminați în nația română, cari și întru adevăr vor face mult. Măria Ta știu că nu vei lăsa nimica necercat întru aceea; una totuș aș îndrăsnii a te rugă, ca să binevoești a abate pe frații noștri Ardeleni la aceea, ca să împreune interesele lor cu ale noastre a Bănățenilor, și cu a celorlalți frați ai noștri din celelalte părți a Ungariei, — de nu și cu cei din Bucovina — și să lucreze într'o înțelegere cu toți, ca așa să putem fi cândva toți cu toții un *corp politic*, de nu și religios. — Aud că Ardelenii ar avea o deputație la Viena or Olmiț, dar a bună samă nu știu. — Unde-i norocul, ca și Bănățenii se fie însoțiți la una ca aceea. — De ai primit Măria Ta înștiințarea mea din Maiu despre alegerea Patriarhului și a Voivodii sârbești? încă nu știu. — Aci alăturatul cuvânt îndrănesc a ț-i trimite spre cunoștință.

Cu umilită rugare, să te înduri a demândă cuiva, ca să mă înștiințeze curând despre cele săvârșite în următoarele adunări, milii Arhipăstorești recomandându-mă, rămân

În Caransebeș, în 11 Decembrie 1848.

Al Înaltpreasfințitei Măriei Tale umilit serv

Patrichie Popescu m. p.
Arhim. S. M. Hopovo și Administratorul Dieceziilor Vârșetului.

(Original.)

Răspunsul lui Șaguna.

Olomuț, 6/18 Februarie 1849.

Preacinstite Domnule Arhimandrit și Administrator,
Mult iubite Frațe!

Scrisoarea ta din 11 Decembrie am primit-o tocmai la plecarea mea din Sibiiu în 19-lea a aceeași. Noi, precum ai înțeles, am avut o adunare națională

la Sibiu în 16/28 Decembrie, la care prilej sau întocmit și alte puncte împlinitoare de dorul națiunii, ca și appendice la petițiunea din Blaj.

Te încredințez, că noi Ardelenii pricepând duhul timpului, lucrăm cu deadinsul pentru folosul națiunii noastre și avem de povățuitorul nostru principiul Egalității drepturilor Națiunilor, prin urmare intențiile voastre naționale nu numai nu le împedecăm noi Ardelenii, ba încă le și înaintăm.

Eu, după pofa Adunanței noastre din Sibiu, am venit aici, și aștept sosirea și a altora deputați ardeleni, ca să mișcăm lucrul nostru. Prea bine ar fi, dacă și din alte părți, unde se află Români, ar veni deputați încoace, și anume din Bănat, ca împreună să lucrăm pentru neamul nostru. Căutați deci, de veniți ca deputați naționali, cari veți putea. De se face ceva în înțelesul acesta, înștiințez-mă timpuriu destul, ca să-mi pot direge pașii.

Am avut întâlnire cu miniștrii și cu alți bărbați însemnați, și m'am convins spre mângăerea mea, că *timpul mântuirii popoarelor va folosi și națiunii noastre*, prin urmare însuș spiritul cel bun al timpului prezent ne va fericită pe noi pe toți Românii Austriaci, deși n'am avut strâns înțeles între noi; aceasta însă nu s'au întâmplat din vina naționaliștilor noștri, ci din vina acelor, cari sunt afară de națiunea noastră.

Cu toate acestea, Jurnalistica națională poate ridică greșala aceasta; dreptaceea de neapărată lipsă este, ca naționaliștii noștri din deosebite părți ale Monarhiei Austriace să împărtășească circumstanțele și cererile locale, cari se țin de naștea noastră, prin Jurnalistică, căci așa vom ști unii de alții și vom putea da direcțiunea cea cuvenită cauzei noastre naționale.

Eu am fost Românul cel norocos, care fiind trimis cu o deputațiune națională la Majestatea Sa preabunul nostru împărat Ferdinand și înfățișându-mă înaltaceluiși la Innsbruck în 23 Iunie și propunând petițiunea nașiei noastre din Ardeal, am căpătat răspunsul împăratesc în scris, prin care se recunoaște națiunea noastră și i-se promite, că prin o lege deosebită i-se va garantiză naționalitatea.

Eu te pociu încredință, cumcă astăzi așa stăm, că *națiunea noastră va fi îndreptățită întocmai ca și celelalte națiuni. Dar ca nu cumva pizzașii noștri, al căror număr este prea mare, să poată căpăta prilej de a ne defăimă*, eu mă străduesc, ca și pe mine însumi, cât și pe cei încredințați mie, pe cari îi iubesc, să-i feresc de orice slăbiciune, lucrând ziua și noaptea într'acolo, ca națiunea noastră să se deosebească cu credința cea învăpăiată cătră Tronul Împăratului nostru, ca totdeauna, și peste tot să aibă o purtare serioasă. Despre credința noastră cătră Împăratul nostru n'am lipsă a-ți grăi, căci aceasta e afară de toată îndoiala, dar cu atâta mai mult te rog, ca să te nevoești, ca un bărbat cinstit și serios, ce ești, a deșteptă prin seriozitatea ta la toți frații noștri de acolo o purtare serioasă și potrivită lipsei noastre naționale, precum și pentru aceea, ca să lucră din toate puterile într'acolo, ca tot aceea țintă să aibă Bănățenii, care o au Ardelenii, pre scurt: *un duh, o inimă și un cuget să fie între toți Românii, una să ne fie năzuința!* Ai mulți bărbați buni acolo; înțelegeți-vă și adăpați cu înțelesul vostru cel frățesc tot poporul nostru și atunci supremația, care doar ni se amenință din partea Sărbilor, nimic nu ne va strică. *Tot neamul nostru trebuie să se întrunească în cererea capului politic și religios.* Noi Ardelenii v'am dat pildă, fiți în-

țelepți și nu întârziati. Eu rămân aici mai multă vreme, deci scriemi fără întârziere, fiind al tău ade-vărat frate

Andrieu șaguna
Episcop.

(Concept)

Predică la înmormântarea unei femei tinere.

Jalnici ascultători!

Stropii de lacrimi cari se rostogolesc necurmat pe fețele voastre îmi arată, că ce durere mare simțiți cu toți: neamuri, vecini și cunoscuți, de când coarșa morții a tăiat firul vieții a tinerei femei, pe care t e buie să o petrecem astăzi cu toții în mormântul rece. Dară dacă nouă tuturor cari suntem aici ni se învălue sufletul în suspine și durere, cu cât mai vârtos e cuprinsă de o jale amară familia din sinul căreia se depărtează răposata pentru totdeauna. Azi se distramă și se nimicește o frumoasă și creștinească vieață familiară. Azi rămâne fără soție iubitoare un soț adânc întristat, azi trebuie să ieie adio dela iubita sa maică tinără pe veci un copilaș mic, care are lipsă de atâta iubire și de atâta îngrijire, ca să poată ajunge mare. Cum să nu plângă și să se tânguie omul, când pierde aceea ce-i mai scump, cuibul său cald și liniștit. Paserea că e pasere și totuș strigă, când vede, că viforul îi aruncă jos la pământ cuibul dintre ramuri, dar cu cât mai vârtos trebuie să fie omul, ca o ființă pricepătoare, mai întristat când vede cum casa și masa îi rămân pustii, răpindu-i moartea crudă soția.

Ori unde ar ajunge omul în lumea aceasta și ori cât i-ar merge de bine, totuș trebuie să simtă, că *odihna, mângăierea, bucuria și fericirea adevărată*, numai la vatra lui familiară se află. Vatra familiară are singură puterea pe această lume să aline durerile și să facă îndoit de mari bucuriile, măcar deși le împărțește între toți membrii ei. De câte-ori nu se întâmplă, că omul pleacă între străini cu bucurie mare, dară n'a împlinit nici jumătatea drumului și iată, că i-se face dor cumplit de casă. Cum e de bucurios apoi, când și-a săvârșit calea și se poate întoarce iarăși la casa sa, cum i-se pare de îndepărtată casa și atunci când o vede înaintea sa. Oh ce fericire mare se naște în inima omului, când își revede casa și familia sa.

Jalnici ascultători! Bogăția cea mai mare și cea mai bună în lumea aceasta, este o căsnicie în care domnește: *pacea, bunăînțelegerea și iubirea*. Casa creștină în care domnește iubirea și pacea, se aseamănă cu o floare frumoasă la culoare și plină de miros plăcut. O atare căsnicie fericită și plină de iubire au încheiat înainte cu doi ani întristatul soț cu iubita și astăzi răposata lui soție. Nimic nu le-a lipsit tinerilor soți din acele daruri, cari pot să facă pe oameni fericiți. Averi frumoase au primit dela părinți încât ei nu au trebuit să se lupte cu amărăciunile sărăciei, crescuți au fost în duh religios și în cinste, cum ar trebui să fie crescuți toți tinerii, de iubit s'au iubit cu o iubire curată și creștinească.

Dară moartea e fără inimă, dânsa nu întreabă cine șede în casa cutare, bătrân ori tânăr, bogat ori sărac, fericit ori nefericit, ci intră și duce cu sine pe lumea cealaltă pe cine vrea. Când vine vijelia mare, atunci se rup ramurile cele mai încărcate cu roduri. Chiar așa face și moartea, când intră în casă răpește pe acela, care e *mai iubit și mai de lipsă*.

Oare cine a fost mai iubită și mai de lipsă în casa aceasta, dacă nu femeia aceasta tânără, pe care trebuie să o predăm astăzi pământului și putreziciunii. Cât au fost socrii de fericiți, că iubitul lor fecior și-a găsit o soție cuminte, lucrătoare și păstrătoare. Ei și-au văzut bătrânețele lor asigurate și liniștite după multă trudă și năcaz și iată moartea crudă le răpește mângâierea și razimul bătrânețelor. Părintii când își văd copiii lor în năcaz și în suferințe, nici ei nu se pot simți bine, durerea copiilor este și durerea lor, când lovești pomul la rădăcină, se cutremură și coroana lui.

Cine a fost mai de lipsă bărbatului tânăr, ce lăcrimează acum cu amar, decât soția lui tânără. A plecat pe câmpul de luptă pentru a-și face datoria față de tron și patrie, lăsându-și acasă soția bolnavă, dar a avut credința tare, că dânsa se va ridica în cu ând din patul durerilor și-și va face iarăș datoria ca mai nainte. Dar speranța l-a înșelat, căci când a ajuns acasă a aflat, că iubita lui soție zace în brațele reci ale morții. Nu a mai putut să vorbească multe cu dânsa, pentru că timpul a fost măsurat nu a mai fost vreme decât pentru cuvintele amare de adio pe veci.

Oare câtă lipsă a avut de femeia aceasta tânără copilășul acesta micuț rămas în urma ei, care cu mintea lui crudă nu poate pricepe pentru ce nu-l mai poartă mamă-sa în brațe. Oare tu dragălaș copil la cine îi mai fugi tu când te vei speria? Oare cine te va mai alintă pe tine, când vei fi bolnav? Cine va veghea la căpâtașul tău în clipe de durere? Cine te va mai apăra și desmierdă pe tine? Cât o să te miri tu, când vei fi mare și vei auzi, că alți copii cum se duc la mamele lor și tu vei rămâne singur în mijlocul drumului și nu vei ști unde să te duci pentru că tu nu o să pricepi cuvântul: mamă.

Vezi tânără soție și mamă, câtă durere și câtă jale lași în urmă și te duci t-istă și tăcută.

Oh, ce nu au făcut locuitorii acestei case, când au văzut că moartea le ocolește casa! Cât au căutat-o, cât au îngrijit-o pe tânăra aceasta, cum au alergat în toate părțile, dar cu cât au voit să alunge ei mai departe de casa lor moartea aceasta, cu atâta s'a apropiat mai mult, și după luni de zile de boală grea, a rămas învingătoare.

Jalnici creștini! Mare și cumplită este deci durerea ce a ajuns familia aceasta, de aceea să ne străduim cu toții din toate puterile noastre să o mângâiem cu cuvinte scoase din sfânta evanghelie. Să le alinăm durerile membrilor familiei acesteia zicând: Nu mai plângeți și nu vă tânguiți, căci moartea nu poate învinge decât numai trupul omenesc, asupra sufletului dânsa nu are nici o putere. Toate cele ce se întâmplă în ceriuri și pe pământ, cu voia lui se fac toate. Bunul Dumnezeu a voit ca această tânără să se despartă de voi astăzi pentru totdeauna. Dumnezeu îi ia omului viața pământească atât de spinoasă și îi dă în schimb viața frumoasă și neprihănită a ceriurilor. Iubita voastră fiică, noră, mamă și soție, pleacă astăzi de pe pământ la ceriuri. Dar ori câtă fărâciure o așteaptă pe răposata dincolo de morminți, totuș nu se poate despărți de aceia cu cari și-a petrecut viața-i scurtă pe pământ, fără să le adreseze călduroase cuvinte de mulțumită și de adio.

Rămâneți cu bine părinți și socrii. Cu boala mea îndelungată v'am priinuit multe năcazuri și greutate, dar voi nu ați cruțat nici o osteneală până în ceasul meu din urmă. Truda și bunătatea voastră eu nu o mai pot răsplăti și de aceea rog pe bunul

Dumnezeu să vi-o răsplătească El și să vă fie mângâierea și razimul bătrânețelor. Iubitul meu soț, rămas bună! Acum chiar ai fi avut tu cea mai mare lipsă de mine, acum ar fi trebuit să te îmbărbătez și să muncesc pentru tine, dar iată că neiloasa coasă a morții m'a doborât la pământ. Rămâi cu bine neuitatul meu soț păstrează-mi amintirea și grijește de copilul nostru, care de acum încolo va rămâne numai în sarcina ta. lubește-l și-l păzește și în locul meu. De acum încolo pe tine te va căuta, dela tine va aștepta milă și iubire, tu îi vei fi *soare și umbră*. Cu făgăduința ta că vei avea grije de copilul orfan de acum încolo, mă despart mai ușor de viață. Nu uită, te rog, clipele pe cât de scurte, pe atât de frumoase, ce le-am petrecut împreună. Vă mulțumesc vouă la toți, cari m'ați cunoscut și a-ți grăbit cu inimile îndurerate și cu ochii înlăcrămați să-mi dați cinstea cea din urmă și vă rog să dați toți iertare greșelilor mele făcute față de voi. Aceste îmi sunt ultimele dorințe ce le mai am aici pe pământ, căci clipele trec repede și eu trebuie să plec către o lume neschimbăcioasă și netrecătoare. Amin.

CRONICA.

Chestia preparandiilor. Esc. Sa d. metropolit Vasilie Mangra, împreună cu P. S. S. Episcopi Ioan I. Papp și Dr. Miron Cristea, urmând hotărârii cunoscute a consistorului metropolitan, în 2/15 septembrie a prezentat Esc. S. d. ministru de culte și instrucțiune publică contele Apponyi, reprezentanța consistorului metropolitan în chestia preparandiilor. Precum suntem informați, tratativele orale de cari a fost însoțită reprezentanța, a avut darul să conducă la o înțelegere pe baza căreia prelegerile se vor putea începe la 1 octombrie. Vestea aceasta bună sigur va dumiri spiritele agitate pe tema preparandiilor noastre. Onoare tuturor cari au conlucrat la redarea liniștii sufletești a poporului ce luptă luptă eroică pe câmpul de luptă și pe ogorul de acasă.

Hirotesire. Marți în 5/18 septembrie, a hirotesit P. S. Sa d. episcop întru protoprezviter onorar pe arhivarul consistorului gr. or. român din Oradea-mare, părintele Gheorghe Popoviciu. Felicitările noastre.

CONCURS.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, publică concurs pentru următoarele burse:

1. Pentru o bursă de 700 cor. arual din „Fundațiunea Teodor Sandul“, care se dă tinerilor români, cari urmează la vre-o școală superioară de industrie (cum sunt: școlile de industrie din Budapesta și Cașovia).

Dacă nu se vor găsi concurenți, cari urmează la asemenea școale, bursa se va da tinerilor, cari urmează la vre-o școală superioară de agricultură (cum sunt: școlile din Magyaróvár, Cașovia, Debretin și Cluj).

Concurenții, cari doresc să obțină această bursă, au să-și înainteze până la 25 Septembrie n. 1917, co-

mitetului central al „Asociațiunii“ (Sibiu—Nagyszeben, str. Șaguna Nr. 6), cererile însoțite de următoarele acte:

1. Certificat de botez.
2. Certificat de avere a lor și a părinților.
3. Certificat de moralitate.
4. Certificat de sănătate.
5. Certificat despre praxa și studiile făcute.
6. Eventual, un act prin care să-și dovedească înrudirea cu fondatorul.

Dintre concurenți, cei înrudiți cu fondatorul vor fi preferați, dacă vor fi egali cu ceilalți în ce privește purtarea morală și calificația școlară.

Bursierii acestei fundațiuni vor avea să se oblige în scris, că după terminarea studiilor se vor stabili în Ungaria pe teritoriul locuit de Români, iar dacă nu vor putea împlini această condiție, vor avea să înapoieze „Asociațiunii“, în curs de 15 ani după terminarea studiilor, suma ce au primit-o ca bursă din fundațiunea Teodor Sandul. Această obligațiune va fi semnată și de părinții sau tutorii bursierilor.

Bursa votată se va asemna spre plată din partea „Asociațiunii“ numai atunci, când bursierii vor dovedi, printr'un certificat, că sunt primiți la vre-una din școlile de meserii sau agricultură indicate mai sus.

2. Pentru o bursă de 300 cor. din „Fundațiunea Ioan Petran“, destinată pentru studenți universitari de naționalitate română, cari urmează la una din facultățile Universității din Cluj.

Cei împărtașiți de această bursă vor fi obligați a lua parte la „Masa studenților academici din Cluj“, susținută de institutul „Economul“.

3 O bursă de 120 cor. anual din „Fundațiunea Nicolae Marinoviciu sen.“, destinată pentru studenți din școlile secundare.

4 O bursă de 80 cor. anual din „Fundațiunea Dr. Ioan Moga, medic și soția sa Ana n. Bologa“, destinată pentru fetițe române din Transilvania, fără deosebire de confesiune, cari cercetează o școală de fete de caracter național, resp. confesional românesc, în primul rând, școala civilă de fete a „Asociațiunii“.

Cererile pentru bursele de sub punctele 2, 3 și 4 se vor înainta, de asemenea, comitetului central al „Asociațiunii“ (Sibiu - Nagyszeben, str. Șaguna Nr. 6), până la 25 Septembrie n. a. c., însoțite de următoarele acte:

- a) certificat de botez.
- b) certificat de sănătate,
- c) certificat școlar pe anul 1916/17,
- d) certificat, că e înscris ca elev sau elevă și urmează studiile, ca elev ordinar, în anul școl. 1917/18.
- e) certificat de avere a lor și a părinților.

Petenții din familia Marinoviciu își vor dovedi înrudirea cu fondatorul; iar fetițele, cari reflectează la bursa din fundațiunea Dr. Moga, în caz de înrudire cu familiile fondatorilor Moga și Bologa, vor avea să dovedească această înrudire.

Toate bursele se vor da acelor concurenți, cari nu mai beneficiază și de altă bursă.

Se cere deci din partea concurenților și o declarație în acest înțeles.

Cererile intrate după terminul indicat nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii“, ținută la 18 Iulie 1917.

Andrei Bârseanu, president. Romul Simu, secretar supl.

Concurs.

În urma decisului Ven. Consistor de sub Nr. 1347 B. 1917 se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei de clasa III B.-Seliște, proepzbiteratul Beiuș, devenită vacantă prin trecerea preotului Zaharie Popa în statul de penziune, cu termen de alegere pe 15/28 Octomvrie a. c. pe lângă următoarea dotațiune:

1. Pământ parohial de 2 cubule.
2. Folosirea cimitirului, care încă este cam de un cubul semănătură.
3. De la fiecare casă 15 litre cucuruz sfărmat.
4. Stolele îndatinate: de la fiecare botez 1 cor., pentru prohodul mare 6 cor., îngropăciune mică 2 cor.
5. Intregirea de la stat după calificația preotului. Casă parohială nu este. Dările publice după pământ le va păți preotul ales.

Cei ce doresc a ocupa aceasta parohie sunt poștiți a-și înainta cererile lor ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din B. Seliște, oficiului protopopesc din Beiuș, iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare, cu observarea regulamentului pentru parohii, să se prezinte la sf. biserică din parohia numită spre a-și arată desteritatea în cântare, tipic și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Moise Popoviciu, adm. ppopesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător din comuna Drăgănești (Drăgănfalva), protopopiatul Vașcăului, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani de la credincioși 198 cor. 2. Ajutorul de la stat pus în vedere cu rezoluțiunea de sub Nr. 157.995/914 resp. 131/915. 3. Pământ cantoral 4 holde. 4. 2½ stângini de lemne. 5. Pentru conferință 24 cor. 6. Scripturistica 10 cor. 7. Locuință confortabilă și grădină de legume. 8. De încălzitul și curățitul salei de învățământ se îngrijește comuna. 9. Alesul are a se conforma datorințelor impuse prin regulamentul pentru școle.

Reflectanții la acest post au să-și trimită cererile concursuale adresate comitetului parohial din Drăgănești (Drăgănfalva) pe calea oficiului protopresbiterat din Vașcău (Vaskóh) și să se prezinte într-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: A. P. Deseanu, protopop, insp. școlar.

—□—

1—3

Prin moartea preotului Alexandru Popovici, devenind vacantă parohia Ucuriș (Ökörös) din protopopiatul Balului, în virtutea aprobării Veneratului Consistoriu orădan de sub Nr. 1352/B. 1917 pentru îndeplinirea acestei parohii de clasa II, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile de la prima publicare.

Beneficiul constă din:

1. Pământ parohial de 16 jughere catastrale.
2. Competință de pășunat 8 jughere catastrale.
3. Birul de la fiecare casă câte 30 litre cucuruz sfărmat, sau prețul curent al aceluia.
4. De la înmormântare de clasa I 12 cor., cl. II 12 cor., de cl. III 8 cor. de la înmormântarea pruncilor 4 cor., botez 80 fil., feștanie 2 cor., cununie 4 cor.
5. Intregirea dotațiunei de stat.

Jumătate din venitul parohial compete vād. preo-tease până la anul de la moartea soțului ei.

De locuință se va îngriji alesul preot.

Pomenirea binefăcătorilor sfintei biserici vii și

morți luați în pomelnicul bisericesc, se va face prin preot gratuit la praznicile mari de peste an.

Alesul preot va avea a catehiză la școalele din comună fără altă remunerație.

Dările după pământul parohial le va solvi preotul ales.

Reflectanții la aceasta parohie, cu stricta observare a prescrișelor § 33 din reg. pentru parohii, au a se prezenta la sfânta biserică spre a-și dovedi desteritatea în cele rituale și în oratorie, având recursele adresate comitetului parohial și instruite cu documentele prescise, a le înainta P. On. oficiu protopesc din Feketegyörös.

Dat din ședința comitetului parohial gr.-or. român din Ucuriș (Ökrös) ținută la 27 August (9 Septembrie) 1917.

Ludovic J. Kallós
pres. com. par.

Ioan Boțoc
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

1 3

Pentru întregirea vacantului post de preot-paroh din parohia de clasa I Bara, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie de pământ, parte arător, parte fânaș;
2. Intravilan parohial de $\frac{3}{4}$ jugăr;
3. Stolele legale și
4. Eventuala întregire de dotațiune dela stat.

Alesul va purta sarcinele publice după sesie.

De asemenea se obligă ca, fără altă remunerație, să catihizeze școlarii gr.-or. rom. din parohie.

Doritorii de a reflecta la acest post, pe lângă respectarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, au să dovedească:

a) Că posedă cvalificația pretinsă prin concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/1910 și

b) Că întrunesc toate condițiile concursuale.

Întrunirea acestor condiții trebuie să o dovedească oficiului protopresbiteral deodată cu insinuarea dorinții de a se prezenta poporului.

Întrucât sunt din alte dieceze, trebuie să dovedească, totatunci că, au consimțământul Consistorului, respective al Episcopului diecezan, de a reflecta la această parohie.

Sunt poștiți mai departe ca, în termenul concursual, să se prezinte într'o Duminecă sau într'o sărbătoare în sf. biserică din Bara (Barafalva, Krassó-Szörény megye) spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și oratorie.

Petițiile, instruite cu documentele de lipsă, în senzul indicat mai sus, se trimit comitetului parohial din Bara, pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. din Belinț (Belencze, Temes megye), în termenul concursului.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protopresbiter.

—□—

2-3

Pentru împlinirea definitivă a vacantului post de paroh de clasa III din Hodoș, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială de 30 jughere;
2. Intravilan aproape de 1 jugăr;
3. Locuință cu 2 chilii și bucătărie, apoi grajd pentru vite;
4. Stola legală;
5. Bir, dela fiecare casă o măsură bucate, parte grâu, parte cucuruz;
6. Eventuala întregire dela stat.

Dările după sesie și după grădină le supoartă alesul.

Alesul e dator a catihiza fără altă remunerație.

Reflectanții la acest post sunt datori să observe §-ul 33 din Regulamentul pentru parohii.

De asemenea sunt datori ca, petițiile lor, instruite conform legilor în vigoare, să le trimită comitetului parohial din T. Hodoș, pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. din Belinț (Belencze, Temes-m.) fiind poștiți a se prezenta, în termenul concursual, într'o Duminecă, ori într'o sărbătoare în sf. biserică din loc, spre a-și arăta destoinicia în cant și tipic, nu altcum și în oratorie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, ppresbiter.

—□—

2-3

Prin moartea de erou pe câmpul de onoare, a învățătorului Iuliu Lazar, stațiunea învățătorescă gr.-ort. română din B.-Sântmărtin devenind vacantă, — pentru îndeplinirea aceleia, conform ordinului Venerabilului Consistor Nr. 1413 șc. din 1917, se publică concurs cu termen de alegere 3/16 Octombrie 1917, pe lângă următoarele beneficii și condițiuni:

1. Cvarțir cu grădină de legumi.
2. În bani gata 568 cor. solviți în rate treilunare anticipative din cassa epitropiei parohiale.
3. Stolele cantonale îndatinate în comună, computeate în 40 cor.
4. Pentru conferințele didactice 20 cor.
5. Pentru scripturistică 10 cor.
6. Ajutor de stat care este garantat din partea statului conform art de lege XVI din 1913.

Învățătorul respective învățătoarea e obligată a provedea în și afară de sf. biserică cantoratul, a instrui elevii în răspunsurile liturgice, a conduce elevii în Dumineci și sărbători la sf. biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Fiind comuna B.-Sântmărtin în nemijlocita apropiere a opidului Beiuș abia depărtare de 3 kilometri, este foarte acomodată din toate punctele de vedere și se recomandă de sine.

Reflectanții sunt poștiți până în ziua alegerii, a se prezenta în sf. biserică pentru a cânta, a-și înainta recursele cu documentele necesari, Prea Onoratului oficiu protopesc gr.-ort. rom. în Beiuș (Belényes).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Moise Popovicu*, adm. ppsc.

—□—

2 3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala gr.-or. rom. confesională din Suștra tractul Belințului, — prin alegerea de preot, a fostului învățător Petru Raica — se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 1000 cor.
2. Conferința 20 cor.
3. Scripturistice 10 cor.
4. Locuință cu 2 chilii, cuină, bucătărie.
5. Ocol (curte) separat tot pe intravilan pentru economia casnică cu grajd, cociină, pe un intravilan de 800 □ adecă $\frac{1}{2}$ jugher.
6. Dela înmormântări, unde va fi poștit 1 cor.
7. Pentru încălzirea salei de învățământ de lemne, și de curator se îngrijește comuna bisericească. Toate acestea le dă comuna bisericească.

Pentru întregirea salariului, în suma cerută de lege înaltul guvern, prin rezoluția Nr. 30814/913 a pus în prospect ajutorul de stat. Alesul fără alta remunerație are să prestee și servicii cantonale, atât în, cât și afară de biserică. Concurenții au să-și ajusteze concursele cu următoarele documente.

1. Estras de botez din matricula bisericească.
2. Diploma de învățător.

3. Atestat de serviciul de până aici.

Reflectanții la acest post au să-și trimită petițiile concursuale, adresate comitetului parohial din Suștra, pe calăa oficiului protopresbiteral din Belinț (com. Timiș) și să se prezenteze odată într-o Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică d'acolo, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și în tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Gherasim Sârb* ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru parohia de cl. II-a Husasău, protopresbiteratul Pesteșului, conform ord. Nr. 1130 și 1151 B 1917, se publică concurs cu termen de alegere pe 14/27 Septembrie 1917.

Emolumente:

1. Casă parohială și dependențele cu intravilan de 1200 st. □.

2. Pământul parohial de 16 jugh. catastrale, arător și fânațe.

3. Birui preoțesc, dela fiecare număr de casă câte o măsură de cucuruz, sau prețul ei curent. Chiriași câte o jumătate măsură.

4. Stolele îndatinat și precizate în protocolul comitetului parohial din 3/16 Iulie 1916

5. Întregirea dotațiunei dela stat.

Dela reflectanți se cere să aibă pregătiri de cl. II-a. Cererile de concurs le vor înainta, adresate comitetului parohial din Husasău, Prea Onor. oficiu ppresc în M. Teleagd, acomodându-se riguros dispoziției §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, ca să se poată prezenta în cutare Duminică ori sârbătoare, poporului în biserică, pentru a servi cânta și predică

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protopresbiter ort român.

3—3

Din partea Consistorului din Oradea-mare, pentru postul de rector și prefect de studii la internatul nostru diecezan din Beiuș se publică concurs.

Beneficiul împreunat cu postul de rector este: locuință și proviziune întreagă în internat, precum și 800 coroane (opt sute), a prefectului 400 coroane (patru sute) în bani plătiți în rate lunare anticipative, precum și locuință și proviziune în internat.

Cei-ce vor recurge la una sau alta din aceste funcțiuni, vor avea să dovedească, că:

1. Sunt români ort. și aparțin mitropoliei gr.-or. române din Ungaria și Transilvania.

2. Că au cel puțin testimoniu de maturitate și cvalificațiune preoțească pentru parohii de clasa primă.

3. Că în serviciile anterioare au dovedit sârguință și purtare bună.

4. Că sunt necăsătoriți.

În lipsa de recurenți cvalificați sau acceptabili, vor fi admiși la concurs și teologi cu absolutorii în regulă. În caz de extremă necesitate se vor admite la concurs și preoți binemeritați.

Se observă, că atât rectorul cât și prefectul amăsurat prescisorilor §-lui 6 din regulamentul pentru administrarea internatului au permanent să locuiască în internat.

Recursele se vor prezenta la acest Consistor până inclusive în ziua de 1 Oct. a. c. stil nou.

Oradea-mare, din ședința Consistorului eparhial, ca senat școlar, ținută la 21 August (3 Sept.) 1917.

Andrieu Horvath, președinte substituit.

—□—

3—3

Pentru întregirea postului de învățător din Drăgoești, tractul Belințului, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 345 coroane;

2. 7½ Hl. grâu 75 cor., 6 Hl. cucuruz 42 cor.;

3. 2½ jugăre pământ arător 75 cor.;

4. Lemne pentru învățător 64 cor.;

5. Conferență 20 cor.;

6. Scripturistică 20 cor.;

7. Locuință în natură, cu grădină lângă ea;

8. Dela înmormântări, unde e poftit câte 1 cor. și

9. Eventuala întregire dela stat, avută și de fostul învățător.

După pământ și după grădină, dările cad în sarcina învățătorului.

Cei cari doresc să reflecteze la acest post, sunt poftiți: a) a-și trimite petițiile concursuale, instruate conform normelor în vigoare, respectivului comitet parohial, pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț (Belenceze, Temes-megy);

b) a se prezenta într'o Duminică, ori într'o sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic;

c) a accludă atestat de funcție și conduită dela respectivul șef, întrucât a fost și până acuma în funcție; d) a descoperi în scris, dacă e asentat, fără a fi făcut anul de voluntar.

Alesul învățător e dator să instrueze pe școlari cântările bisericesti; să-i conducă la sf. biserică și să-i supravegheze și să presteze serviciile cantonale în și afară de biserică, fără altă remunerație.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă deficientul preot Ladislau Petrila dela parohia de clasa primă din Macea se scrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Beneficiul de capelan se stăverește în: 1. Jum. din sesiunea parohială a preotului deficient L. Petrila. 2. Jumătate din birul legal și stolele legale din parohia preotului L. Petrila. 3. Jumătate din dreptul de pășunat aparținător sesiunei parohiale. 4. Congrua dela stat pentru capelani, pentru care însă parohia nu ia nici o garanță.

Alegându-l capelan are să supcarte toate dările, ce cad după beneficiul său și este îndatorat a catehiza la școlaele din comună fără nici un drept de remuntrațiune dela parohie.

Parohia fiind de clasa primă dela recurenți se recere cvalificația prescristă în concluzul V. sinod eparhial de sub Nr. 84/1910.

Recurenții înainte de a se prezenta înaintea alegătorilor în biserică din Macea au întâi a dovedi I. O. D. protopop tractual, că întrunesc toate condițiile din concurs. iar cei din altă dieceză vor dovedi și consimțământul V. Consistor diecezan la recursul lor.

Recursele ajustate cu documentele prescriste și cu atestat despre serviciul prestat până acum — adresate comitetului parohial din Macea — se vor subșterne P. O. D. Dr. Dimitrie Barbu, protopop în Chișineu (Kisjenő).

Recurenții pe lângă stricta observare a § 33 din Regulamentul parohial au a se prezenta în vre-o Duminică, ori sârbătoare în sf. biserică din Macea, arătându-și dexteritatea în cântarea bisericască, în oratorie și rituale.

Dat în ședința Comitetului parohial dela 30 Iulie (12 August) 1917.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Dr. Dimtrie Barbu*, ppresbiter.